

Pengemarkedet ikke er blevet bedre, men værre, og jeg vil benytte denne Lejlighed til at slaa fast, at nogen Forudseenhed fra Finansstyrelsens Side har der altsaa ikke været, og at den skarpe Maade, hvorpaa man fra Finansministerens Side søgte at afvise min Kritik i Efteraaret, har vist sig at være uberettiget. Kendsgerningerne have peget i modsat Retning.

Nu er det overfor denne specielle Fornyelse blevet fremhævet, at man derved i Forsommeren eller Højsommeren 1912 vil komme til at staa overfor den Situation, at de store Veksellaan udløbe paa een Gang. At dette i og for sig har sine Betænkeligheder, tør man ikke nægte, men desuden er der en Side af Sagen, som ikke forekommer mig endnu at være bleven tilstrækkelig skarpt paapeget. Den højtærede Finansminister har hidtil stillet sig paa det Standpunkt, at Danmark ikke var nogen laansøgende Stat, vi havde Overflod af de Penge, som saaledes midlertidig vare stillede til vor Raadighed, og vi kunde derfor med Ro afvente Begivenhedernes Gang. I det Øjeblik, vi nu forkynde for hele Verden, at vi lade Veksellaanene udløbe i For- eller Højsommeren 1912, og vi tilføje, at nu er det endelig for 7de og sidste Gang vor faste Overbevisning fra alle Sider ikke at ville forny dem, saa vide altsaa Alverdens Laangivere, at nu er Øjeblikket kommet; hvor den danske Stat maa og skal have Penge. Derfor staar det heller ikke for mig som saa givet, at denne Disposition af den højtærede Finansminister er rigtig, og det er et Spørgsmaal, om det ikke havde været bedre at vælge Veksler, som forfaldt paa forskellige Tidspunkter. Man maa desuden stille sig klart for Øje, hvorledes Forholdene paa Pengemarkedet have udviklet sig i 1911, for derigennem at danne sig et Billede af, hvorledes Danmark vil være stillet i Forsommeren 1912, for saa vidt overhovedet slikt lader sig gøre. Situationen var i dette Foraars ganske ejendommelig. I en lang Aarrække — saa langt tilbage, som man i det hele har beskæftiget sig systematisk med engelsk Finanspolitik, og Litteraturen har omhandlet disse Ting — har det uforanderligt været saaledes, at Pengemarkedet i England har været meget stramt i Marts Maaned, hvor Opkrævningen af de fleste store engelske Skatter foregaa, og hvor altsaa public deposits, de offentlige Statsmidler, som staa i Bank of England, vokse og blive unddragne det aabne Marked. Men saa snart vi komme ind i April, vender den ganske overvejende Del af denne store Opsamling af Statsmidler tilbage til det aabne

Marked i Form af Dividende-Udbetaling, i Form af Betaling for store Leverancer o. s. v. Dette skete til Verdens Forbavselse ikke i Aar. Den pengeknappe Situation blev forlænget gennem hele April og et godt Stykke ind i Maj, og det beroede paa, at man for første Gang i lange Tider — saa langt man kan huske tilbage — saa Skatteopkrævningen i England foregaa med stor Langsomhed, eller muligvis have Beløbene været saa store, at man ikke har kunnet overkomme den. Nok er det, at Skatterestancerne vare saa vældige, at man ikke kunde faa Sagen i Orden, der var ikke Tale om, at det regelmæssige Genudløb af Statsmidler kunde finde Sted, før Skatteopkrævningen var tilendebragt, og den kunde først tilendebringes ind i Maj. Den sidste Million £ gik ind i Bank of England, hvis jeg ikke husker meget fejl, saadant noget som i Midten af Maj. Dette indvirkede som Følge af den dominerende Stilling, som Londonmarkedet altid har, paa hele det europæiske Pengemarked, og den almindelige Foraarslettelse paa dette indtraadte som Følge heraf ikke i Begyndelsen af April, men først i Slutningen af Maj og Begyndelsen af Juni. Hvad der imidlertid den Gang hjalp Europa og hele Verden, var det franske Pengemarkeds overordentlige Rigelighed, der paa det Tidspunkt var saa stort, som man i Aarevis ikke havde set det, saaledes at man endogsaa havde det Tilfælde, at Reportsatserne ved Medio-Reguleringen i Maj Maaned gik ned til $1\frac{5}{8}$ pCt., altsaa noget for Pengeforholdenes Udvikling ganske uørt.

Den Gang kunde man altsaa komme nogenledes ud over Vanskelighederne ved det franske Pengemarkeds Hjælp. Men siden da er der indtraadt en af de mest skæbnesvangre og forunderligste Omskiftelser paa det internationale Pengemarked, som man har været Vidne til i de senere Aar, nemlig at det franske Pengemarked ikke mere stiller sig saaledes til Disposition for den øvrige Verden ved forefaldende Lejligheder, som det har gjort i en Række af Aar. Det begyndte allerede i Juli Maaned og var lige ved at skabe en akut Pengekrise i September Maaned. Efter September Maaned har man stadig haabet paa, at en skøn Dag vilde de franske Penge begynde at strømme rundt omkring og blive stillede til Disposition for den øvrige Verden. Men det er endnu ikke sket, og der er adskilligt, som tyder paa, at man i det hele taget ikke mere saaledes kan regne i en nær overskuelig Fremtid med det franske Laanemarked, med, at det franske Laanemarked saaledes som hidtil stiller, man turde vel sige, ubegrænset